

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 31.03.2020, sp. zn. 21 Cdo 2862/2019, ECLI:CZ:NS:2020:21.CDO.2862.2019.1

Číslo: 3/2021

Právní věta: Simulované právní jednání, při němž jednající strany navenek pouze předstírají vůli právní jednání učinit a kdy jejich projev vůle pro chybějící vážnost projevené vůle nesměruje k vyvolání právních následků, které jsou s předstíraným projevem vůle spojeny, je právním jednáním zdánlivým (§ 552 o. z.). Ke zdánlivosti (nicotnosti) právního jednání soud přihlíží z úřední povinnosti, vyjde-li zdánlivost v řízení najevo.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 31.03.2020

Spisová značka: 21 Cdo 2862/2019

Číslo rozhodnutí: 3

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Pracovněprávní vztahy, Skončení pracovního poměru, Smlouva pracovní, Zdánlivé právní jednání (o. z.) [Právní jednání (o. z.)]

Předpisy: § 38 odst. 1 předpisu č. 262/2006Sb. ve znění do 30.09.2015

§ 545 o. z.

§ 552 o. z.

§ 554 o. z.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalobkyně proti rozsudku krajského soudu v části směřující do výroku, jímž byl rozsudek soudu prvního stupně potvrzen ve výroku o náhradě nákladů řízení, a do výroku o náhradě nákladů odvolacího řízení; ve zbývajícím rozsahu dovolání žalobkyně zamítl.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Dopisem ze dne 22. 5. 2018 sdělil žalovaný žalobkyni, že s ní okamžitě ruší pracovní poměr podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) zákoníku práce. Okamžité zrušení pracovního poměru odůvodnil tím, že žalobkyně minimálně v období od 3. 4. 2018 do 22. 5. 2018 nedocházela na své pracoviště a nevykonávala práci podle pracovní smlouvy ze dne 3. 8. 2015, že bez jeho „svolení a vědomí“ odvezla ze svého pracoviště majetek zaměstnavatele, který vyjmenovává, čímž se dopustila jednání ke škodě zaměstnavatele, že poté, co byla dne 19. 4. 2018 s žalobkyní dohodnuta „změna rozsahu“ jejího pracovního poměru, odmítla podepsat písemný dodatek pracovní smlouvy, odmítla se dostavit do

kanceláře a nereaguje na e-mailovou a telefonickou komunikaci, že přes výzvu k předání osobního automobilu, který je majetkem zaměstnavatele, automobil dne 21. 5. 2018 neodevzdala, což žalovaný považuje za „neoprávněné užívání cizí věci“ a za škodu způsobenou zaměstnavateli, a že nelze spravedlivě po zaměstnavateli požadovat, aby pracovní poměr žalobkyně „za těchto okolností i nadále pokračoval“.

2. Žalobkyně se žalobou podanou u Okresního soudu ve Zlíně dne 20. 7. 2018 domáhala, aby bylo určeno, že okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné. Žalobu zdůvodnila zejména tím, že pracovala u žalovaného na základě pracovní smlouvy ze dne 3. 8. 2015 jako „referent“, že se důvody, o které žalovaný „opírá“ okamžité zrušení pracovního poměru (že nevykonávala práci podle pracovní smlouvy, že v zaměstnání absentovala, že odvezla majetek zaměstnavatele, že mezi ní a zaměstnavatelem došlo k dohodě o „změně rozsahu“ pracovního poměru a že následně odmítla podepsat dodatek pracovní smlouvy), nezakládají na pravdě, ale že s návrhem na změnu pracovní smlouvy nesouhlasila, že osobní automobil užívá v postavení tichého společníka žalovaného a že si žalovaný důvody pro okamžité zrušení pracovního poměru vytvořil „účelově“ ve snaze se jí „zbavit“ a neplatit jí mzdu a odstupné.

3. Žalovaný zejména namítal, že žalobkyně v žalované společnosti „reálně“ vůbec nepůsobila, neboť celou společnost řídil její manžel M. D., který nebyl společníkem ani jednatelem žalovaného s ohledem na prohlášený konkurs vůči němu jakožto fyzické osobě, že žalobkyně nikdy nepředložila žádný „výstup své práce“ a že vozidlo žalobkyni nebylo přiděleno, ale začala je užívat „o své vlastní vůli“.

4. Okresní soud ve Zlíně rozsudkem ze dne 4. 12. 2018, č. j. 38 C 255/2018-231, žalobu zamítl a rozhodl, že žalobkyně je povinna zaplatit žalovanému na náhradě nákladů řízení 23 716 Kč k rukám advokáta Mgr. M. J. Soud prvního stupně vzal za prokázané, že žalovanou společnost „koupila“ v roce 2011 A. F., kterou o to požádali manželé D., neboť manžel žalobkyně M. D. se v této době „nacházel v konkursu“ a byl „těžce zaměstnatelný“, přičemž v žalované společnosti M. D. zaměstnala, podepsala smlouvu o tichém společenství, podle níž měla žalobkyně podíl 90 % na „čistém zisku“ žalovaného, a po „skončení konkursu“ na majetek M. D. od ní měli manželé D. podíl ve společnosti odkoupit, že tedy šlo o „vytvoření podmínek“ k tomu, aby mohl M. D. i nadále podnikat, aniž by byl výnos jeho činnosti zatížen probíhajícím konkursem, že dne 3. 8. 2015 byla mezi žalobkyní a žalovaným uzavřena pracovní smlouva s totožným dnem nástupu do práce, se sjednaným druhem práce „referent“, místem výkonu práce v sídle žalovaného, pracovní dobou 40 hodin týdně a mzdou ve výši 20 000 Kč měsíčně a že uzavření pracovní smlouvy s žalobkyní dne 3. 8. 2015 bylo dalším způsobem, jak zajistit, aby z činnosti M. D. „plynuly“ manželům D. „příjmy nepodléhající konkursu“. Dále vycházel ze zjištění, že „koncem roku 2014 a v průběhu roku 2015“ byl u žalovaného vedle M. D. zaměstnán „jeden další dispečer (nejprve pan B. a poté pan Š.), který měl stejně jako manžel žalobkyně sjednávat přepravy“, že žalobkyně nebyla do pracovního poměru přijímána místo nich, neboť její náplň práce nemělo tvořit sjednávání přeprav, že komunikace žalobkyně se zahraničními přepravci představovala „zcela raritní činnost“, že žalobkyně občas telefonicky „urgovala“ uhrazení faktur vystavených žalovaným, že žalobkyně coby „referent“ nevystavovala žádné faktury, nevyhotovovala žádné písemné upomínky či jiné listiny a „neodsouhlasovala“ inventury pohledávek, neboť tuto činnost jménem žalovaného vykonávala M. Č. jako zaměstnankyně „jiné společnosti“ A. F. nebo A. F. jako jednatelka žalovaného, a že žalobkyně ani „nepřijímala a neodnášela“ žádnou poštu žalovaného. Soud prvního stupně měl za prokázané, že žalobkyně ve skutečnosti na základě uzavřené pracovní smlouvy u žalovaného v pracovním poměru nikdy pracovat neměla, do „práce nechodila“ a „sjednanou práci“ nevykonávala. Na základě těchto zjištění dospěl k závěru, že pracovní smlouvou ze dne 3. 8. 2015 „pracovní poměr založen nebyl, neboť šlo o právní jednání simulované, při kterém ani jedna ze stran smlouvy zjevně neprojevila vážnou vůli, neboť ve skutečnosti nechtěly vyvolat všechny právní následky, které byly obsahem jinak

formálně projevené vůle“, ale zastíraly „dohodu o poskytování podpory žalobkyni, resp. o poskytování vyšší odměny M. D. za jím odváděnou práci“, a že činnost vykonávaná žalobkyní představovala „příležitostnou výpomoc manželovi“ a nejednalo se o činnost vykonávanou v pracovním poměru. Uzavřel, že k žalobě na určení neplatnosti rozvázání pracovního poměru zaměstnavatelem je „aktivně legitimován“ zaměstnanec a že za situace, kdy mezi účastníky nebyl založen pracovní poměr, nemohla být žaloba na určení neplatnosti jeho rozvázání úspěšná.

5. K odvolání žalobkyně Krajský soud v Brně – pobočka ve Zlíně rozsudkem ze dne 19. 3. 2019, č. j. 60 Co 41/2019-264, potvrdil rozsudek soudu prvního stupně a žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalovanému na náhradě nákladů odvolacího řízení 3 388 Kč k rukám advokáta Mgr. M. J. Odvolací soud se ztotožnil se skutkovým závěrem soudu prvního stupně, že uzavření pracovní smlouvy ze dne 3. 8. 2015 mezi účastníky „bylo jen způsobem, jak zajistit, aby z činnosti M. D. plynuly manželům D. příjmy nezahrnuté do insolvenčního řízení“, a že „určité činnosti“ prováděné žalobkyní jménem žalovaného představovaly jen „výpomoc manželovi“, a nikoli „výkon každodenní plnohodnotné pracovní činnosti po dobu pravidelné a celé pracovní doby“. Správnými shledal i právní závěry soudu prvního stupně, že uzavření pracovní smlouvy mezi žalobkyní a žalovaným je „zdánlivé jednání podle § 552 občanského zákoníku, ke kterému se dle § 554 občanského zákoníku nepřihlíží, neboť nebyla zjevně projevena vážná vůle“, a že „k žalobě na určení neplatnosti pracovního poměru zaměstnavatelem je aktivně legitimován zaměstnanec (§ 72 zákoníku práce), kterým však žalobkyně při neexistenci pracovního poměru nebyla“. K námitce žalobkyně, že žalovaný „na začátku řízení“ učinil existenci pracovního poměru mezi nimi nespornou, odvolací soud uvedl, že podle § 120 odst. 3 občanského soudního řádu může být předmětem shodného tvrzení účastníků pouze tvrzení skutkové okolnosti, a nikoli právní hodnocení, přičemž závěr o existenci či neexistenci pracovního poměru je právním hodnocením.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání, kterým toto rozhodnutí „napadá v celém rozsahu“. Dovolatelka má za to, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu představované rozhodnutími Nejvyššího soudu, na která poukazuje, a namítá, že závěr odvolacího soudu, že pracovní smlouvou ze dne 3. 8. 2015 nebyl mezi žalobkyní a žalovaným založen pracovní poměr, nemůže obstát, že žalobkyně i žalovaný uzavřeli pracovní smlouvu „vážně způsobem“, který nevzbuzuje žádné pochybnosti o tom, co chtěli projeviti, že se pracovní smlouvou řídili, neboť žalobkyně „vykonávala pro žalovaného práci“ a žalovaný jí platil dohodnutou mzdu, a že „vnitřní výhrada“ je „právně bezvýznamná“. Dále namítá, že soud prvního stupně „měl vzít za své skutkové zjištění“ shodné tvrzení účastníků o zaměstnání žalobkyně u žalovaného na základě pracovní smlouvy ze dne 3. 8. 2015 na pozici „referent“, že žalovaný v řízení před soudem prvního stupně netvrdil ani nenamítal nedostatek „aktivní legitimace“ žalobkyně k podání žaloby, že se žalobkyně ani žalovaný „nikdy údajně zdánlivosti právního jednání – uzavřené pracovní smlouvy – nedovolávali“ a že zdánlivosti pracovní smlouvy se dovolal až soud prvního stupně. Žalobkyně navrhla, aby dovolací soud rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu k dalšímu řízení.

7. Žalovaný navrhl, aby dovolací soud dovolání žalobkyně jako „nedůvodné“ zamítl, neboť „směřuje“ do zjištěného skutkového stavu a do procesního postupu soudu prvního stupně, a „nedošlo tak k naplnění žádného z taxativně vymezených dovolacích důvodů“. Sdělil, že se plně ztotožňuje s napadeným rozhodnutím a že žalobkyní uvedenou judikaturu, která má „dle jejího soudu prokázat, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu“, považuje za nepřiléhavou a závěry z ní plynoucí za zcela „nerrelevantní“. K námitkám dovolatelky uvedl, že není-li vůle jednajících vážná, jedná se o vadné právní jednání, jehož důsledkem je nicotnost, že u obou subjektů chybí vážná vůle směřující k uzavření pracovního poměru, neboť obě strany již při podpisu

pracovní smlouvy věděly, že jde o jednání simulované, a že zdánlivost pracovněprávního jednání nastává přímo ze zákona.

III. Přípustnost dovolání

8. Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací [§ 10a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“)] po zjištění, že dovolání proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu bylo podáno oprávněnou osobou (účastníkem řízení) ve lhůtě uvedené v ustanovení § 240 odst. 1 o. s. ř., se nejprve zabýval otázkou přípustnosti dovolání.

9. Dovoláním lze napadnout pravomocná rozhodnutí odvolacího soudu, pokud to zákon připouští (§ 236 odst. 1 o. s. ř.).

10. Není-li stanoveno jinak, je dovolání přípustné proti každému rozhodnutí odvolacího soudu, kterým se odvolací řízení končí, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe odvolacího soudu nebo která v rozhodování odvolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak (§ 237 o. s. ř.).

11. Nejvyšší soud dovolání žalobkyně proti rozsudku odvolacího soudu v části, ve které bylo rozhodnuto o náhradě nákladů řízení, podle ustanovení § 243c odst. 1 o. s. ř. odmítl, neboť dovolání podle § 237 o. s. ř. není přípustné proti rozhodnutím v části týkající se výroku o nákladech řízení [§ 238 odst. 1 písm. h) o. s. ř.].

12. Z hlediska skutkového stavu bylo v projednávané věci mimo jiné zjištěno (správnost skutkových zjištění soudů přezkumu odvolacího soudu – jak vyplývá z ustanovení § 241a odst. 1 a § 242 odst. 3 věty první o. s. ř. – nepodléhá), že v roce 2011 A. F. k žádosti manželů D. koupila 100% podíl v žalované společnosti a stala se její jednatelkou, zaměstnala manžela žalobkyně M. D. u žalovaného, protože na něj byl prohlášen konkurs, dále podepsala s žalobkyní smlouvu o tichém společenství, podle níž měla žalobkyně nárok na 90% podíl na „čistém zisku“ žalovaného, přičemž po „skončení konkursu“ na majetek M. D. od ní měli manželé D. podíl v žalované společnosti odkoupit, tedy šlo o „vytvoření podmínek“, aby M. D. mohl i nadále podnikat, aniž by byl výnos z jeho činnosti zatížen probíhajícím konkursem, že dne 3. 8. 2015 byla mezi žalobkyní a žalovaným uzavřena pracovní smlouva s totožným dnem nástupu do práce, sjednaným druhem práce „referent“, místem výkonu práce v sídle žalovaného, pracovní dobou 40 hodin týdně a mzdou ve výši 20 000 Kč měsíčně, že žalobkyně pro žalovaného práci nekonala, neboť činnost, kterou by měla jako „referent“ vykonávat, byla zajišťována M. Č. nebo A. F., že uvedená pracovní smlouva nebyla uzavřena proto, aby žalobkyně konala pro žalovaného práci, ale jejím účelem bylo zajistit M. D. za jím odvedenou práci „příjmy nepodléhající konkursu“, a že žalovaný zaslal žalobkyni dopis ze dne 22. 5. 2018, jehož obsahem bylo okamžité zrušení jejich pracovního poměru.

13. V projednávané věci závisí napadený rozsudek odvolacího soudu mimo jiné na vyřešení otázek hmotného a procesního práva, jak posoudit právní jednání, jehož strany pouze předstírají vůli takové právní jednání učinit, a zda soud přihlíží k zdánlivosti právního jednání i bez návrhu účastníků. Protože tyto právní otázky dosud nebyly v rozhodování odvolacího soudu ve všech souvislostech vyřešeny, je dovolání žalobkyně proti rozsudku odvolacího soudu ve věci samé podle ustanovení § 237 o. s. ř. přípustné.

IV. Důvodnost dovolání

14. Po přezkoumání rozsudku odvolacího soudu ve smyslu ustanovení § 242 o. s. ř., které provedl bez jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), Nejvyšší soud České republiky dospěl k závěru, že dovolání žalobkyně není opodstatněné.

15. Projednávanou věc je třeba i v současné době - vzhledem k tomu, že k uzavření pracovní smlouvy došlo (mělo dojít) dne 3. 8. 2015 - posuzovat podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění účinném do 30. 9. 2015 (dále jen „zák. práce“), a subsidiárně (§ 4 zák. práce) též podle zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 29. 12. 2016 (dále též „o. z.“).

16. Závislá práce může být vykonávána výlučně v základním pracovněprávním vztahu, není-li upravena zvláštními právními předpisy; základními pracovněprávními vztahy jsou pracovní poměr a právní vztahy založené dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr (srov. § 3 zák. práce). Pracovní poměr se zakládá (nejde-li o pracovní poměr založený podle zvláštních předpisů nebo v dalších případech uvedených v ustanovení § 33 odst. 3 zák. práce jmenováním) smlouvou mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem (srov. § 33 odst. 1 zák. práce). Pracovní smlouva je dvoustranným právním jednáním spočívajícím v souhlasném projevu vůle zaměstnance a zaměstnavatele uzavřít pracovní poměr, jehož obsahem je povinnost zaměstnavatele přidělovat zaměstnanci práci podle pracovní smlouvy, platit mu za vykonanou práci mzdu nebo plat, vytvářet podmínky pro plnění jeho pracovních úkolů a dodržovat ostatní pracovní podmínky stanovené právními předpisy, smlouvou nebo stanovené vnitřním předpisem, a povinnost zaměstnance podle pokynů zaměstnavatele konat osobně práce podle pracovní smlouvy v rozvržené týdenní pracovní době a dodržovat povinnosti, které mu vyplývají z pracovního poměru (srov. § 38 odst. 1 zák. práce).

17. Právním jednáním se rozumí projev vůle směřující k právním následkům (vyvolávající právní následky spočívající zejména ve vzniku, změně, udržení nebo zániku práv a povinností), které jsou v právním jednání vyjádřeny nebo které plynou ze zákona, dobrých mravů, zvyklostí a zavedené praxe stran (srov. § 545 o. z.).

18. O právní jednání nejde, chybí-li vůle jednajících osoby (§ 551 o. z.), nebyla-li zjevně projevena vážná vůle (§ 552 o. z.) nebo nelze-li pro neurčitost nebo nesrozumitelnost zjistit jeho obsah ani výkladem (§ 553 odst. 1 o. z.).

19. Podle ustanovení § 554 o. z. se k zdánlivému právnímu jednání nepřihlíží.

20. Jedním z případů zdánlivého právního jednání (jednání vzbuzujícího pouze „zdání“, že jde o právní jednání), k němuž se podle zákona nepřihlíží, a na které se tedy hledí, jako kdyby k němu nikdy nedošlo, je - jak vyplývá z ustanovení § 552 o. z. - jednání, při kterém nebyla zjevně projevena vážná vůle. Jde například o projev vůle učiněný v žertu, při hře, při výuce nebo za jiných podobných okolností, z nichž bylo zřejmé, že jednající ve skutečnosti nechtěl způsobit takové právní následky, které jsou s konkrétním projevem vůle spojeny. Zdánlivým právním jednáním je rovněž simulované právní jednání (jednání, které je činěno jen „naoko“), při němž jednající strany navenek pouze předstírají vůli právní jednání učinit a kdy jejich projev vůle pro chybějící vážnost projevené vůle nesměruje k vyvolání právních následků, které jsou s předstíraným projevem vůle spojeny. Má-li být simulovaným právním jednáním zastřeno jiné právní jednání, posoudí se podle jeho pravé povahy (srov. § 555 odst. 2 o. z.).

21. Zdánlivost (nicotnost) právního jednání nastává přímo ze zákona a soud (popřípadě jiný orgán veřejné moci) k ní při svém rozhodování nebo při postupu v řízení přihlíží - jak plyne z ustanovení § 554 o. z. - i bez návrhu účastníků řízení (z úřední povinnosti); vezme ji tedy v úvahu vždy, jakmile vyjde najevo, aniž by bylo zapotřebí, aby se jí někdo z účastníků dovolal nebo na ni jinak poukazoval.

22. Zdánlivost (nicotnost) právního jednání je třeba odlišovat od jeho neplatnosti (srov. § 574-588 o.

z.). Neplatnost znamená, že právní jednání – na rozdíl od nicotnosti – vzniklo a nadále trvá (existuje), avšak nemá stranou (stranami) právních vztahů sledované právní účinky. K právním následkům, které jsou s ním spojeny (v podobě zamýšlené jednajícím), tedy nedojde, ačkoli by jinak – nebýt vadnosti právního jednání – tyto následky nastaly. Z toho též plyne, že právní jednání může být neplatné, jen jestliže není zdánlivé (nicotné), neboť na takové právní jednání se hledí, jako kdyby k němu nikdy nedošlo.

23. V projednávané věci podle skutkových zjištění soudů (jejichž správnost – jak bylo uvedeno výše – nemůže dovolací soud přezkoumávat) žalovaný a žalobkyně uzavřeli dne 3. 8. 2015 pracovní smlouvu nikoli proto, aby žalobkyně konala práci pro žalovaného, ale jejím účelem bylo zajistit manželovi žalobkyně M. D. za jím odvedenou práci „příjmy nepodléhající konkursu“. Soudy proto správně posoudily pracovní smlouvu uzavřenou mezi žalobkyní a žalovaným dne 3. 8. 2015 jako simulované (předstírané) právní jednání (jednání, které bylo činěno jen „naoko“) žalobkyně a žalovaného, jejichž projevená vůle nebyla vážná ve smyslu ustanovení § 552 o. z., neboť nesměřovala k vyvolání právních následků, které jsou s uzavřením pracovní smlouvy spojeny (založit pracovní poměr ve smyslu ustanovení § 33 odst. 1 zák. práce jako základní pracovněprávní vztah, s jehož založením je spojen vznik práv a povinností zaměstnance a zaměstnavatele ve smyslu ustanovení § 38 odst. 1 zák. práce). Ke zdánlivosti (nicotnosti) tohoto právního jednání soudy správně přihlédly i bez návrhu účastníků (z úřední povinnosti) a v souladu se zákonem dovodily, že touto „pracovní smlouvou“ nebyl (nemohl být) mezi žalobkyní a žalovaným založen pracovní poměr. Na tom, že mezi účastníky nevznikl pracovní poměr, nemůže nic změnit ani zjištění soudů o některých občasných činnostech, které žalobkyně jménem žalovaného prováděla i před uzavřením „pracovní smlouvy“ a které představovaly jen „příležitostnou výpomoc manželovi“.

24. Vytýká-li dovolatelka soudům, že nevzaly za své skutkové zjištění shodné tvrzení účastníků o zaměstnání žalobkyně u žalovaného na základě pracovní smlouvy ze dne 3. 8. 2015 na pozici „referent“, činí tak neopodstatněně, neboť shodná tvrzení účastníků může soud podle ustanovení § 120 odst. 3 o. s. ř. vzít za svá skutková zjištění, jen jestliže obsahují údaje (poznatky) o skutkové stránce věci, které by se jinak musely prokazovat pomocí důkazních prostředků. Údaje účastníků, které představují právní hodnocení pro rozhodnutí významných skutečností nebo právní posouzení věci (a takovým právním hodnocením je i závěr, zda mezi účastníky byl založen pracovní poměr), nejsou způsobitelným prostředkem ke zjištění skutkového stavu věci, a tedy ani zdrojem pro skutková zjištění soudu (srov. například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 3. 2003 sp. zn. [21 Cdo 1478/2002](#), uveřejněný pod č. 76 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 2003).

25. Důvodné nejsou ani námitky dovolatelky, že se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu reprezentované rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 5. 9. 2000, sp. zn. [30 Cdo 2781/99](#), rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 27. 1. 2011, sp. zn. [23 Cdo 346/2008](#), rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 30. 1. 2013, sp. zn. [32 Cdo 4558/2011](#), rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 18. 4. 2006, sp. zn. [21 Cdo 826/2005](#), rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. [30 Cdo 1912/2003](#) a rozsudkem Nejvyššího soudu ze dne 10. 10. 2007, sp. zn. [30 Cdo 3540/2006](#). První zmíněný rozsudek, který řeší mimo jiné i dovolatelkou akcentovanou otázku tzv. vnitřní výhrady jednajícího (nesoulad mezi navenek projevenou vůlí a tzv. vnitřní vůlí subjektu), která však podle ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nemá v pracovněprávních vztazích relevanci (srov. například odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 10. 2004, sp. zn. [21 Cdo 1299/2004](#), rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 2. 3. 2006, sp. zn. [21 Cdo 1074/2005](#) nebo rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 11. 6. 2015, sp. zn. [21 Cdo 2491/2014](#)), ale i zbývající rozsudky Nejvyššího soudu, na něž dovolatelka poukazuje, řeší jiné právní otázky a vycházejí z jiného skutkového stavu (skutkového děje), než který je dán v projednávané věci, a proto právní závěry přijaté v uvedených rozhodnutích na posuzovanou věc nedopadají. Podstatou těchto námitek je nesouhlas dovolatelky se soudy zjištěným skutkovým stavem, na jehož základě dospěly k závěru o zdánlivosti „pracovní smlouvy“

uzavřené mezi žalobkyní a žalovaným dne 3. 8. 2015 pro nedostatek vážnosti vůle projevené účastníky. Do této kategorie patří i námitky žalobkyně, že s žalovaným uzavřela pracovní smlouvu „vážně způsobem, který nevzbuzuje žádné pochybnosti o tom, co chtěla žalobkyně projevit“, a že se pracovní smlouvou řídili, neboť žalobkyně „vykonávala pro žalovaného práci“ a žalovaný jí platil dohodnutou mzdu.

26. Byla-li pracovní smlouva uzavřená mezi žalobkyní a žalovaným dne 3. 8. 2015 simulovaným (a tedy zdánlivým) právním jednáním žalobkyně a žalovaného, jejichž projevená vůle ve skutečnosti nesměřovala k vyvolání právních následků, které jsou s uzavřením pracovní smlouvy spojeny, tj. k založení pracovního poměru, nemohla být projevena vážná vůle ani v dopise žalovaného ze dne 22. 5. 2018, jehož obsahem bylo okamžité zrušení pracovního poměru, který mezi žalobkyní a žalovaným nevznikl a podle jejich skutečné a pravé vůle ani vzniknout neměl. Také okamžité zrušení pracovního poměru učiněné dopisem žalovaného ze dne 22. 5. 2018 je proto jen zdánlivým (nicotným) právním jednáním, k němuž se podle zákona nepřihlíží. Protože zdánlivé (nicotné) právní jednání, na které se hledí, jako kdyby k němu nikdy nedošlo, nemůže být – jak vyplývá z výše uvedeného – neplatné, dospěly soudy ke správnému závěru, že žalobě o určení neplatnosti okamžitého zrušení pracovního poměru ze dne 22. 5. 2018 nelze vyhovět.

27. Protože rozsudek odvolacího soudu je správný a protože nebylo zjištěno, že by byl postižen některou z vad uvedených v ustanovení § 229 odst. 1 o. s. ř., § 229 odst. 2 písm. a) a b) o. s. ř. nebo v § 229 odst. 3 o. s. ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání žalobkyně v části směřující proti výroku rozsudku odvolacího soudu o věci samé podle ustanovení § 243d odst. 1 písm. a) o. s. ř. zamítl.

28. O náhradě nákladů dovolacího řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 243c odst. 3 věty první, § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o. s. ř., neboť dovolání žalobkyně bylo ve věci samé zamítnuto, a žalobkyně je proto povinna nahradit žalovanému náklady potřebné k bránění práva.